

VISCHNAUNCA DA TUJETSCH

Lescha da votaziuns ed elecziuns

**Approbada entras la radunonza communal
dils 15 da zercladur 2001**

Lescha d'encurir cristallas e mineralias

I. DETERMINAZIUNS GENERALAS

Vischinas e vischins che han il dretg da votar fuorman la cumi-nonza dils votants.

Art. 1

Funcziuns officialas ed indicaziuns professiunalas en questa le-scha serefereschon sin omisduas schlatteinas.

Register dils
votants

La controlla da habitonts, realisada dalla canzlia communal sin basa electronica, meina parallel era il register dils habitonts che han il dretg da votar en vischnaunca. La tgira da quei regi-ster succeda a norma dallas prescripziuns vertentas dil cantun. Scadin votant sa prender investa da quel da tut temps.

Art. 2

Las votaziuns sin vischnaunca vegnan per ordinari fatgas cun maunpli. Tier votaziuns cun maunpli ei la pluralitad da quels che votan decisiva. Ein las vuschs ulivas, decida il president cun la vusch da tagl. Ina quarta dils votants presents sa preten-der scrutini. Tier votaziuns cun scrutini decida il pli absolut dal-las vuschs valeivlas; ein las vuschs ulivas, decida la sort.

Votaziun sin
vischnaunca

Art. 3

a. Exposiziun dall'urna

L'urna principal vegn exponida en casa communal. Ella ei aviarta mintgamai 1 ura il venderdis, la sonda e la dumengia.

Votaziuns
all'urna

Ina urna vegn era exponida la dumengia a Sedrun ed a Rueras avon il survetsch divin principal, ni durent las uras fixadas dalla suprastonza communal.

L'exposiziun dall'urna vegn mintgamai publicada el fegl official dalla vischnaunca.

Igl ei lubi da votar sin via da corrispondenza. Aschigleiti sco ils mieds electronics per votaziuns ed elecziuns ein avon maun e dai libers da cantun e confederaziun sa la suprastonza commu-nala era introducir la pusseivladad da votar sur internet. Denton sto ei vegnir observau las directivas dalla lescha cantunala.

Ils cedels da votar ed eleger ston esser sil pli tard la dumengia endamaun, allas 11.00 uras en casa communal.

b. Survigilanza

Scadina urna sto vegnir survigilada da silmeins duas personas, dassignadas dalla suprastonza communal.

Art.4

Levgiaments
dalla votaziun

A malsauns e mendus levgescha la suprastonza communal en concordanza cul dretg cantunal e federal igl ir a votar.

Art. 5

Votaziun ils
dis precedents

La votaziun ils dis che precedan al di da votaziun sedrezza tenor il dretg federal e cantunal. La suprastonza sa conceder levgiaments eifer quellas prescripiuns.

Art. 6

Biro electoral
a) organisaziun

La suprastonza communal desegna in biro electoral da tschun commembers e nominescha il president ed igl actuar da quel. Excepiu elecziuns dalla suprastonza communal sa ella era funcziunar senza sco biro electoral. Il biro electoral obtegn il diember necessari da dumbravuschs.

Art. 7

b) incumbensa

Il biro electoral constatescha il resultat dalla votaziun. El eruescha il total dils votants, dils cedels entrai, dils cedels vits e nunvaleivels, e tier mintga votaziun davart fatschentas il total dallas vuschs affirmativas e dallas vuschs negativas. Tier elecziuns eruescha el il total dallas vuschs valeivlas dadas per mintga candidat. Il biro electoral decida davart la valeivladad da cedels da votar e da vuschs e repassa ils cedels da votar.

Art. 8

c) protocol e
verificaziun

Il biro electoral redegia in protocol sur dil resultat da verificaziun mintga votaziun ed elecziun.

Ils resultats da votaziuns communalas vegnan verificai dalla cumissiun da verificaziun, elegida dil cussegl da vischnaunca. Quei rapport vegn communicaus al cussegl da vischnaunca.

Art. 9

Substituziun

Mintga votant sto dar giu sia vusch persunalmein. Substituziun ei mo lubida eifer las normas dil dretg cantunal.

Art. 10

a) En general

Nunvaleivels ein cedels da votar, sch'els ein buca emplen ora a maun, ni cuntegnan remarcas che violeschan l'honor, sch'els ein buca legibels ni sch'els manifesteschan buca clar e bein la voluntad dil votant.

Valeivladad dils cedels da votar

b) Tier votaziuns

Cedels da votar cun pli paucs numms che persunas ch'ei d'eleger, ein valeivels. Medemamein ein cedels da votar valeivels cun pli biars numms che persunas ch'ei d'eleger. Ils davos numms vegnan denton strihai dil biro electoral e quei da giudem ensi e da dretg a seniester.

Ina vusch dada ad ina persuna buca elegibla, sin in num ch'il medem cedel cuntegn gia (cumulaziun), ni che lai nescher du-bis fundai a tgi ch'ella s'auda, ei nunvaleivla; il concernent num vegn strihaus.

Art. 11

a) Tier votaziuns davart fatschentas

Ina fatschenta (project) ei approbada, sch'il diember dallas vuschs affirmativas, suenter deducziun dils cedels vits e nun-valeivels, survarga la mesadad dils cedels valeivels. Ein las vuschs ulivas ei la damonda renviada.

Pli absolut

b) Tier elecziuns

Ils candidats cun las pli biaras vuschs che contonschan pli bia vuschs ch'il total da tuttas vuschs da candidats valeivlas dividius tras il dubel diember dils posts libers ein elegi egl emprem scrutini ella suprastonza communal.

Sch'ina elecziun reussescha buca tier elecziuns singulas ni sche tier elecziuns cumplexivas pli paucs candidats ein elegi che quei ch'igl ei d'eleger, vegn ei fatg in secund, liber scrutini. En quel ein elegi ils candidats che reuneschan sin sesez las biaras vuschs.

Persunas buca elegidas egl emprem scrutini san seretrer. Von-za ei denton buca dapli candidats che posts libers, vegn la vota-ziun buca repetida, aschinavon ch'ils candidats han gia obteniu egl emprem scrutini silmeins 20% dallas vuschs valeivlas parti-das tras ils posts libers. Il president communal vegn elegius cun in cedel separau.

Elegidas el cussegl da vischnaunca, ella cumissiu da gestiun ed el cussegl da scola cumpriu suppleants ein las personas che contonschan egl emprem scrutini las pli biaras vuschs. Per quellas elecziuns vala il pli relativ.

Art. 12

Publicaziuns
dils resultats

Ils resultats dallas votaziuns vegnan publicai ufficialmein dalla canzlia communal sin fundament dil protocol dil biro electoral el proxim fegl ufficial. Tier elecziuns communalas vegnan ils resultats communicai als elegi a scret. Ultra da quei vegnan ils resultats publicai a Sedrun, Camischolas, Rueras ed egl internet.

Art. 13

Recuors

Enteifer 20 dis sunter la publicaziun ufficala sa mintga votant contestar il resultat total dalla votaziun communal cun recuors a scret e motivau cul petitum, che quel vegni declaraus dil tut ni per part nunvaleivels ni rectificaus. Il recuors ei d'inoltrar alla dertgira administrativa.

Art. 14

Acceptaziun
dall'elecziun

Tgi che refusescha in'elecziun sto annunziar quei enteifer treis dis sunter haver obteniu la communicaziun dalla elecziun a scret. La refusaziun cun argumentaziun a scret ei da drizzar al president communal. Cass cuntrari vala l'elecziun per acceptada.

2. ELECZLUNS DALLAS AUTORITADS

Art. 15

Demissiu

Tgi che seretila d'in uffeci sto comunicar quei en scret sil termin fixaus el fegl ufficial alla canzlia communal.

Art. 16

Temps
d'elecziun

Las autoritads communalas vegnan mintgamai elegidas el decuors dils meins matg e zercladur.

Art. 17

Propostas

1. Per la suprastonza communal, il cussegl da vischnaunca, la cumissiu da gestiun, il cussegl da scola - cumpriu substituents - san vischinadis far propostas. Ultra da quei san era

gruppas da silmeins 15 votants far nominaziuns da candidats.

Semeagliantamein san vischinadis ni gruppas da silmeins 15 votants far propostas per las ulteriuras cumissiuns permanentas, quei sco gia stipulau sut art. 17 alinea 1.

Autoritad electorala ei tenor art. 34 dalla constituziun communal ed art. 12 dil regulativ da fatschenta denton il cussegl da vischnaunca. Quel elegia ord la gliesta da candidats proponi ed eventualmein completada entras atgnas propostas ils commembers dallas cumissiuns permanentas.

2. Tuttas propostas ein da far sil termin fixau el fegl official dalla vischnaunca, denton sil pli tard 15 dis avon la votaziun all'urna. La suprastanza communal ei obligada da publicar ad uras ed en temps il termin dalla serrada da propostas.

Las propostas ein da far en scret e d'inoltrar alla canzlia communal. Ina proposta astga buca cuntener dapli candidats ch'il diember da posts libers. Ils candidats ston mintgamai vegnir indicai cun num e prenum, onn da naschientscha, liug e professiun. Officials che seretilan buca valan sco proponi. Mintga vischin proponiu sto vegnir orientaus dil sutsignau dalla gliesta, ch'el vegni proponius sco candidat per in u l'auter uffeci.

In votant astga signar e separticipar mo ad ina gruppa.

3. La canzlia communal tarmetta mintgamai tier a scadin vischinadi, sin giavisch era a gruppas ed uniuns ina gliesta cun indicau il diember da scadin post vacant. Scadina proposta sto vegnir inoltrada cun la gliesta officiala. Sin quella gliesta eis ei era nudau tuttas indicaziuns pertuccont l'annunzia dils candidats. Quella gliesta duei denter auter era cuntener il termin d'annunzia sco era far atenziun sin l'orientaziun persunala dil proponiu. Il sutsignau dalla gliesta atesta ch'el hagi orientau ils proponi.

Seresulta ei a caschun dalla cumplicaziun dallas gliestas ch'igl ei buca avunda candidats pils posts vacants, sa il termin d'annunzia vegnir prolungius, quei denton cun tener en ils 15 dis avon la votaziun all'urna.

Art. 18

La canzlia communal purifichescha las propostas inoltradas. Munconzas vegnan completadas en collaboraziun cun quels che han signaula gliesta d'annunzia. Silsuerter vegnan las gliestas definitivs dils candidats cumpiladas. Arisguard la successiun

Preparaziun
dallas gliestas
da candidats

dils nums decida igl alfabet. Ils veders vegnan denton indicai sco tals.

Art. 19

Publicaziun
e distribuziun

Las gliestas purificadas vegnan publicadas officialmein e surdadas a mintga votant.

Art. 20

Procedura

Il medem mument obtegn mintga votant in cedel vit cun 11 lingias numeradas per il cussegl da vischnaunca e suppleants (2 lingias), in cun mintgamai treis lingias per ils commembers e per il suppleant dalla cumissiun da gestiun, in per l'elecziun dil president communal, in cun quater lingias per ils quater geraus ed in cun 4 lingias per il cussegl da scola.

Mo quels valan sco cedels da votar. Mintga votant indichescha sin quels cedels ils candidats ch'el vul eleger. Cumulaziun ei buca lubida.

Art. 21

Elecziuns
supplementaras

Vegn constatau ch'in commember dalla suprastonza communal sa buca prender part regularmein dallas radunonzas dalla suprastonza per pli liung temps che 4 meins, sto el vegnir remplazzaus avon la finiziun dalla perioda d'uffeci. La suprastonza communal ordeina enteifer 3 meins ina elecziun supplementara per il rest dalla perioda d'uffeci.

3. DETERMINAZIUNS FINALAS

Art. 22

La presenta lescha ei ida en vigur cull'approbaziun dalla radunonza communal dils 15 da zercladur 2001 e cassa quella dils 24 d'october 1988.

Elecziuns communalas 20.....

Vischinadi/Gruppa:

tel.:

Cauvitg/Persuna da contact:

Per las proximas elecziuns communalas fagein nus cheutras las suandontas nominaziun:

Num e prenum	annada	mistregn	liug
President communal:			
Geraus:			
Cumissiu da gestiun:			
Suppleant cumissiu da gestiun:			
Cussegl da vischnaun:			
Suppleants dil cussegl da vischnaun:			

Num e prenum	annada	mistregn	liug
Cumissiun museum:			
Protecziun civila:			
Cussegl da scola:			
Delegaziun spital:			
Delegaziun spitex:			
Cumissiun casa s. Vigeli:			
Bogn cuvretg:			
Cumissiun da baghegiar:			
Suppleants cumissiun da baghegiar:			
Cumissiun da fiug:			
Cumissiun OET:			
Cumissiun da gestiun OET:			

Num e prenum	annada	mistregn	liug
Suppleant cumissiun da gestiun OET:			
Delegaziun corporaziun da vischnauncas:			
Suppleant delegaziun corporaziun da vischnauncas:			

Il cauvitg, resp. la persuna da contact confirma cheutras che las persunas proponi-
das seigien vegnidas orientadas sur dalla nominaziun.

Suttascripziun dil cauvitg/persuna da contract:

Tier propostas d'in vischinadi tonscha la suttascripziun dil cauvitg, tier propostas
d'ina gruppa ston aunc 14 persunas suttascriber la nominaziun.

Suttascripziun dils proponiders dalla gruppa:

Num e prenum:	annada:	mistregn:	liug:
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

